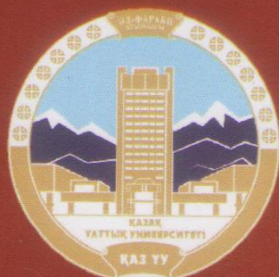

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗҰУ ШЫҒЫСТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
КОРЕЙТАНУ ЖӘНЕ ЖАПОНТАНУ КАФЕДРАСЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КОРЕЙТАНУ ОРТАЛЫҒЫ**

**Әл-Фараби атындағы шығыстану факультеті
корейтану және жапонтану кафедрасының
профессоры, ғалым, педагог және қоғам қайраткері
Ким Герман Николаевичтің 60-жылдығына арналған
«ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ КОРЕЙТАНУ:
ДАМУ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ»
атты халықаралық ғылыми конференция материалдары**

МАЗМУНЫ *** СОДЕРЖАНИЕ

Kim S. The Research about Migration of Chinese Koreans & Mongolian Kazakhs to their native homelands and their integrations into native society.....	3
Kim Sangheon 한국학 지식정보의 현황과 발전전략 김상헌 한국외국어대학교 대학원 글로벌문화콘텐츠학과, 서울, 대한민국.....	12
Choi H.S. 한국 학술 역사콘텐츠 개발 현황과 전망 – 민간부문을 중심으로-최희수 (상명대학교, 서울, 한국)	16
Акынбекова А.Б. Корей ұлтының тарихын, әдебиеті мен мәдениетін насихаттаудағы қазақ радиосының ролі	21
Акын Б.К. Идейно-теоретические позиции Либерально-демократической партии Японии.....	26
Алимбаева Ж.Н. Корейская культурная волна халью в Казахстане: создание новых путей и механизмов.....	32
Ананьева С.В. Г.Н. Ким – Исследователь – литературовед.....	37
Әмірбекова Ү.Ә. Қазіргі корей әдебиетіндегі әйел жазушылар: Пак Вансо пығармашылығы.....	42
Балакаева Л.Т. Международные связи кафедры корееведения и японоведения.....	46
Бахаутдинова Г.Н. Сходства и отличия японского и корейского языков.....	50
Берлибаева А.Б. Сотрудничество Республики Казахстан и Республики Корея в энергетической сфере.....	54
Велитченко С.Н. Иноязычная лексика и проблемы медиакоммуникации.....	62
Губайдуллина М.Ш. Региональная безопасность в северо-восточной азии через призму теорий, доктрин и фактов.....	66
Ем Н.Б. Опыт культурной адаптации женщин Казахстана в международном браке в Южной Корее.....	72
Ким А.М., Садыкова А.Т., Айдосова Ж.К. Когнитивные технологии самопонимания.....	77
Кожамет-улы К. Трагедия Сирии.....	81
Кудайбергенова Р.Е. Казахстан и Южная Корея: новые горизонты сотрудничества в области образования.....	84
Кульбаева А.Т. Ядерная тревога 2013 г.....	88
Курышжан А. О принципах отбора исходных материалов при определении частотности текста.....	94

искреннего, увлеченного, равнодушного к вопросам развития культуры и литературы, находящегося в постоянном интеллектуальном поиске.

1. Haddad – Wotling K. L'illusion qui nous frappe. Proust et Dostoevski. Une esthetique Romanesque comparee. – Paris, 1995.
2. Анто́в П. Етнопостмодернизм // Литературен вестник. 5-11.12.2012. – С.6-7.
3. Ян Вон Сик, С.В. Ананьева. Корейская литература// Литература народов Казахстана. – Алматы: НИЦ «Ғылым», 2004. – С.211-241.
4. Ким Г.Н., Мен Д.В. История и культура корейцев Казахстана. – Алматы: Ғылым, 1995. – 346 с.
5. Ким Г.Н. Корейская литература// Новейшая зарубежная литература. - Алматы: ИД «Жибек жолы». – 2011. – С.172-202.
6. Юргенсен К. Немецкая литература// Новейшая зарубежная литература. - Алматы: ИД «Жибек жолы». – 2011. – С.8-42.
7. Літературна компаративістика. Випуск IV. Актуальні проблеми структури й стратегії літературної імагології. Ч.І. – Київ: Видавничий дім «Стилос». 2011.– 296 с.
8. Ким Г.Н. Корееведение в Казахстане: прошлое, настоящее и будущее// Вестник КазНУ им. аль-Фараби. Серия востоковедения. - 2001. - №2. – С.139-156.

Ү.Ә. Әмірбекова

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Алматы, Қазақстан

ҚАЗІРГІ КОРЕЙ ӘДЕБИЕТІНДЕГІ ӘЙЕЛ ЖАЗУШЫЛАР: ПАК ВАНСО ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ

Түйін. В данной статье рассматривается вопрос о роли писательниц в современной корейской литературе на примере творчества Пак Вансо, которая отличается от современников своим особенным видением мира и своеобразным стилем. В своих произведениях она поднимает проблему положения женщины в семье и в обществе.

Summary. This article examines the role of writers in modern Korean literature on the example of Pak Vance, which is different from her contemporaries peculiar vision of the world and unique style. In the works she raises the issue of position of the woman in a family and in society.

Әлемдік әдебиетте әйел жазушылардың алар орны ерекше. Олардың жазған шығармалары шоктығы биік көркем туындылар. Мысалы, детектив жанрында жазған Агата Кристи, «Индиана» және «Консуэло» романдарының авторы Джордж Санд (Аврора Дюпен), «Франкенштейн немесе қазіргі Прометей» романының авторы, фантаст жазушы Мэри Шелли, «Джейн Эйр» романының авторы Шарлотта Бронте, «Унесенные ветром» романының авторы Маргарет Митчелл, «Пеппи длинный чулок», «Карлсон» шығармаларының

аторы, балалар жазушысы Астрид Линдгрен және т.б. Есімдері әлемге әйгілі бұл жазушылардың шығармалары әлі күнге дейін қалың оқырман қауымын бағалатқан жоқ. Әрине, қазақ халқының дарынды ақын-жазушы қыздарын, әдебиеттің әртүрлі саласында қалам тартқан Шәрбану Құмарова, Мариям Хакімжанова, Фариза Онғарсынова, Ақұштап Бақтыгереева және т.б. айтпай кетуге болмайды.

Корей әдебиетіне келер болсақ, әйелдер жазған шығармалар «ёсон мунхак» деп аталатын ерекше әдебиетке жатқызылады. Бұл термин отбасы мен қоғамдағы әйелдердің роліне байланысты мәселелерді қарастыратын прозаға қатысты айтылады. Бұл термин өмірге деген, әлемге деген әйелдің ерекше назарымен ерекшеленеді [1].

Оңтүстік Кореяда XX ғасырдың аяғынан бастап есімдері танымал болған жазушылар бар. Олар әдебиеттегі өзіндік көзқарастарымен, ерекше жазу стилімен белгілі болған жазушылар Пак Вансо, Син Кёнсук және Ын Хигён. Әртүрлі жанрда қалам тартып жүрген олардың шығармалары әдебиетшілердің назарында.

Техниканың, экономиканың, мәдениеттің дамуымен бірге жер бетін мекен еткен халықтардың сана-сезімі де өсіп жетілуде. Әйелдер де қоғамдағы өз ролін орнын түсініп, елдің экономикалық және рухани өміріндегі өзгерістерге байланысты моральдық-этикалық көзқарастары жаңадан қалыптасуда. Соңғы жылдары жоғарыда аталған әйел-жазушылардың шығармалары батыс еуропа тілдеріне аударылды. Орыс тіліне аударылғандары да бар.

Пак Вансо 1931 жылы қазір Солтүстік Кореяның жері болып саналатын, Кэндо провинциясының солтүстігіндегі Пакчокколь ауылында дүниеге келген. Үш жасында әкесі қайтыс болып, анасы мен ағасы Сеулге кетеді. Пак Вансо жеті жасқа дейін туыстарының қолында өседі. Жазушы кейінірек, өскен шағында «Кто же съел всю эту кислицу?» атты романында кіші отаны туралы естеліктерімен бөліседі. 1950 жылы Сеул Мемлекеттік университетінің «Корей тілі мен әдебиеті» факультетіне оқуға түседі. Бірақ оқуын аяқтауға Корея Республикасы мен КХДР арасында болған соғыс кедергі жасайды.

Жазушының алғашқы шығармасы қырық жасында, бес баласын өсіріп өсірген кезінде жарыққа шыққан. «Голое дерево» («Жалаңаш ағаш») деп аталатын алғашқы романында Корей соғысы мен елдің екіге бөлінуі туралы оқиғалармен байланысты толғаныстары мазмұндалады. 1970 жылы Ёсон журналында романнан үзінді жарияланады. Пак Вансоның бұл шығармасын оқырмандар зор ілтипатпен қабылдады. Жасы қырыққа келген шағында қолына қалам алған жазушының іс-әрекетіне таң қалғандар да болды. Бірақ, ол мұндай оқиғаларға «мен үй шаруасымен ғана айналыса беруден жалықтым» деп, қызындап жауап береді екен. Пак Вансо айтары бар болғандықтан жаза бастанды және жас мөлшерінің мұнда ешқандай қатысы жоқ деп айтуға болады. Оның көптеген шығармаларының өзегінде өзінің басынан өткергендері, өмірлік тәжірибесі жатыр. Оның шығармаларынан ұлттық түп-тамырмен берік

байланысын, адам психологиясының ерекшеліктерін терең түсінуін байқауға болады.

1970 жылдары Корея Республикасында әдеби сынмен негізінен ер-азаматтар айналысты. Олардың көпшілігі әйел-жазушылардың шығармаларына басқа көзқараспен қарап, алғашқыда әйелдерді жазушы ретінде қабылдамады. Қабылдаған күнде де олардың шығармаларын ешқандай әдеби құндылығы жоқ деп есептеді. Қоғамда қалыптасқан стереотипке сүйенген сыншылар, әйел-жазушылардың еңбектерін өз деңгейінде бағалай алмады. Әдебиетші ер-азаматтар әйел жазушылардың шығармаларын тым ашық жазылған деп санады. Бірақ, осы ашықтықтың астарында адамдардың шынайы өмірі ешқандай бүкпесіз суреттелген болатын. Сыншылар Пак Вансоны «сөйлеуге құмар тәтей» «любящая поболтать тетушка» деп атаған. Қарапайым сюжеттің, кейіпкерлердің қарабайыр қылықтарының астарында ұлттық тамырмен берік байланыс жатыр, адам психологиясының ерекшеліктерін түсінетін, алдында не болатынын болжай алатын, өмірдің өзі көреген еткен, өмірден көргені мен түйгені мол әйелдің тәжірибесі жатыр. Пак Вансо шығармаларындағы мәселелер бірінші қарағанда «отбасылық» проблемалар болып көрінеді. Ал шын мәнісінде, отбасында болып жатқан өзгерістер қоғамда болып жатқан өзгерістердің белгісі. Өйткені, отбасы қоғамның микрожүйесі болып табылады.

Пак Вансо шығармалары 1970 жылдан бастап газет беттерінде жарияланып, жеке кітап немесе жинақ болып жиі шыға бастады. 1975 жылы жазылған «Как их много!» әңгімесінде қазіргі замандағы қоғамда адамның рухани құндылықтарды жоғалтуы, басты рольде ақша екендігі сипатталады. Бұл шығарма жазушы Томас Стернз Элиоттың «Бесплодная земля» поэмасының желісімен жазылған. Әңгіме атауының өзі осы поэмадан алынған цитата. Элиот шығармасының тақырыбы адам жүрегінде Құдайдың жойылуы, жоғалуы болатын. Оның ақыры қоғамның рухани өлуіне апарып соғады. Осы мәселе Пак Вансо әңгімесінің құрылымдық негізіне айналған. Әңгіме «батыстық белгімен» жазылса да, астарында корейлердің дәстүрлі әлемді қабылдауы, түсінуі жатыр. Еуропаша өмір сүрудің корейлердің сана сезіміне әсер етуіне өзінің көзқарасын білдірген жазушы, оның барлық уақытта оң ықпалы бола бермейтіндігін көрсете білген. 1976 жылы «Ну что за дикость» атты әңгімесінде руханилықтан ада болу тақырыбы көтерілген. Қоғамның рухани әлсіздігі сатиралық әңгіме формасында жазылған. Әңгіме кейіпкерлерінде өз мәселелерімізді өзіміз шеше аламыз деген үміт бар. 1977 жылы «Короткие записи о пережитом» деген әңгімесі газет бетінде басылып шығады. Бұл әңгімесінде Пак Вансо жетпісінші жылдардың соңындағы қоғамның ахуалын, Оңтүстік Кореяның құқық қорғау саласындағы жағдайын өзінің басынан кешкен оқиғалармен байланыстырып суреттейді. Оқырмандардың арасында бұл шығарма үлкен қызығушылыққа ие болды. Осы жылы жазылған «Черная вдова» әңгімесінде материалдық молшылыққа талпыныс кейде адами қарым-қатынастардың жоғалуына әкеліп соғатындығы көрсетілген. Басты кейіпкердің бейнесінен қазіргі корей әйелінің жаңа типін көруге болады. Ол ақшаның көмегімен балаларының өмірін жақсартпа аламын

деп ойлайды. Бұл әңгімеде өмірінің мәні тек ақша табу болып есептелетін әйел бейнесі сомдалған. Ақшаның көмегімен қоғамның ең төменгі сатысынан көтеріліп, балаларын жоғары әлеуметтік мәртебеге қол жеткізсе деп ұмтанады. Сол үшін ол өзін де, жұбайының өмірін де құрбандыққа шалады. Әңгімеде жазушының өз кейіпкеріне екі түрлі көзқараспен қарағандығын байқауға болады. Біріншіден, кейіпкердің ақша жинауға келгендегі ашкөздігі, тартқы келбеті қаншалықты жиіркенішті болса, екіншіден, оның балаларына қатысты аналық сезімі, ұсқынсыз киім астындағы тартымды, ажарлы келбеті арқылы көрініп, рақымшылықпен қарауға, аяушылық танытуға шақырады.

Сондай-ақ, әртүрлі тақырыпта жазылған «Замужние» (1977), «Сон иронетки» (1977), «Вот к чему привело мое управление в доме» (1978), «Цвети райской земли» (1978), «Цветы анемона тех дней, когда убивали в боях» (1977) және т.б. көптеген шығармалары бар.

Пак Вансоның шығармашылығы баяндаудың шынайылығымен ерекшеленеді. Шығармаларында натуралистік сипаттау әдісін де жиі қолданады. Өмірді шынайы бейнелеу әдісі А.П.Чеховтың әңгімелерін еске түсіреді. Чеховтың әңгімелеріндегідей мұнда кейіпкерлердің әңгімелесуі, сөздерінің ойлары маңыздырақ. Пак Вансо әңгімелерінің басым көпшілігінде баяндау әңгіме айтушының атынан жүргізіледі. Кейіпкерлердің мінез-құлықтары, бет-бейнелері монологтар мен диалогтар арқылы ашылады немесе сөзбағаттасушыға айтылған сөздерімен беріледі.

Пак Вансо стилінің ерекшелігі - оның оқиғаларға қатысты немесе басты кейіпкердің іс-әрекетіне қатысты өзінің көзқарасын ашық түрде білдірмеуінде. Ол жай ғана қарапайым адамдардың өмір тарихын әңгімелеп беруші. Алайда, бір қарағанда маңызды емес болып көрінетін детальдардың астарында автордың оқырманға жеткізсем деген ойының мағынасы жатыр. Олар шығарманың негізгі түп мақсатын оқырманның өзі тапсын деген «белгі», «сынақ» қызметін атқарушы ғана. Пак Вансо өзінің бұл әдісін мәтіннің сюжеттік-композициялық ұйымдастырылуын шешу үшін қолданады. Оның шығармаларынан дәстүрлі корей әдебиетімен байланысты байқауға болады. Мысалы, әлемдегі адамның орны мен оның әлеуметтік қызметінің мәні мәселесіне жүгінетін «түс-романдар». Оның шығармаларында шынайы кейіпкерлері түстегідей болып өтіп жатқан кейіпкерлер кездеседі. Нәтижесінде, автор ішкі жан дүниесі өзгерген, жаңарған адам болып оянады [2].

1988 жылы Пак Вансо сүйген жарынан, сүйікті ұлынан айырылады. Сүйгені қан жұтып отырса да, жазушылық қызметі мен қоғамдық жұмыспен айналысуын тоқтатпайды. Жапонияның халықаралық қорының шақыртуымен Жапонияда болып қайтады. Еуропа мен Американы, Үндістанды, Тибет пен Испанды аралайды. Жол жазбалары мен эсселерінде саяхаттан алған әсерлерімен бөліседі.

2000 жылы Пак Вансоның шығармашылық қызметінің он үш жылдығына арнайы эсселерінің жинағы жарыққа шығарылып, жазушының шығармашылығына арналған сын мақалалар жинақталып, «Жазушы әлемі» журналының арнайы шығарылымында жарияланады.

Пак Вансоны шын мәнісінде корей әдебиетінің классигі деп атауға болады. Қазір оның «Семья той женщины» атты әңгімесі жоғары сыныптарда оқытылады. Бұл әңгімеде жапон басқыншылығы кезінде болған оқиғалар шынайы суреттелген. Жазушы Кореяның мәдени өміріне белсене араласты. Оқырмандармен, студенттермен жиі кездесіп, шетелдік әдебиетшілермен байланыста болған. Оның романдары он жеті томды, әңгімелері мен повестері алты томды құрайды. 2010 жылы Мәскеуде жарыққа шыққан «Как их много!» атты әңгімелер жинағы, өкінішке қарай, жазушының көзі тірісінде жарияланған соңғы шығармасы, әрі орыс тіліне аударылған алғашқы шығармасы болды. 2011 жылдың қаңтар айында Кёнгидо провинциясының Кури қаласында Пак Вансо өмірден озды. Пак Вансоның шығармаларын барлық жастағы оқырмандар үлкен қызығушылықпен қабылдаған екен. Ол бірнеше рет ірі әдеби сыйлықтардың иегері атанған, соның ішінде Ли Сан сыйлығы мен Корея Республикасының Мемлекеттік сыйлығының әдебиет саласы бойынша иегері.

Жоғарыда келтірілген деректерді қорыта келгенде айтарымыз, Пак Вансо шығармаларындағы басты мәселе қоғам мен отбасындағы әйелдің жағдайы. Ол өзінің қоғамдағы, отбасындағы роліне қанағаттанбайды. Сондықтан да ол өзіне «төрден» орын алуға талпынуда. Жазушы өз шығармаларында адам ой-санасына шектен тыс әсер етіп жатқан ақшаның отбасында қалыптасқан дәстүрлі қарым-қатынасты бұзуға әкеліп соғатындығын, оның әйелдердің бойындағы махаббат сезімінің, ізгіліктің, мейірімділіктің, төзімділіктің, үлкендерге деген құрметтің жоғалуына себепші болатындығын көрсеткен.

1. Ли Сан Юн. Рассказ в творчестве современных писательниц Республики Корея: Пак Вансо, Син Кёнсук и Ын Хигён. Автореферат ... кандидата филологических наук: 10.01.03/ Москва, 2007. -345 с.
2. Иванова В.И. Новая проза Кореи/ ИВ АН СССР. - М.: Наука, 1987. -180 с.

Л.Т. Балакаева
КазНУ им.аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан

МЕЖДУНАРОДНЫЕ СВЯЗИ КАФЕДРЫ КОРЕЕВЕДЕНИЯ И ЯПОНОВЕДЕНИЯ

Түйін. Беріліп отырған мақалада Корея Республикасының ғылыми білім мекемелерімен корейтану және жапонтану кафедрасының халықаралық бірлестігінің негізгі бағыттары қарастырылады.

Summary. This article describes the major areas of international cooperation Department of Korean and Japanese studies with the scientific and educational institutions of the Republic of Korea